

Een soort van chef-kok...

Wie Thomas Nieuweboer op een feestje vraagt naar zijn beroep, krijgt vermoedelijk geen kort antwoord. Restauratieadviseur, interieurontwerper, architect, tuinarchitect, specialist in oude bouwmaterialen, bouw-historicus, steenhouwer... Hij is het eigenlijk allemaal. En ook nog mede-eigenaar van een timmerfabriek, naamgever aan een exclusieve hang- en sluitwerklijn en initiator van het Platform Velius, dat ambachtelijke specialisten bijeen brengt om samen sterk te staan.

Zelf vergelijkt hij zijn professie met dat van een chef-kok die uit een mix van vele ingrediënten een bijzondere beleving creëert. Die beleving kan om in de beeldspraak te blijven, bestaan uit een kleine 'amuse' - een oud model scharniertje, een historisch verantwoord behangetje - of uit een uitgebreid veelgangen menu. Dan hebben we het over specialistische restauraties, historische tuin- en interieurontwerpen en zelfs complete nieuwbouw in authentieke stijl. De facelift van een 18e eeuwse Amsterdams stadspaleis; restauratie van een landhuis in Wassenaar met vijftig kamers; herbouw van een 19e eeuwse Assendelfter weverij... 'Chef' Thomas Nieuweboer en zijn medewerkers draaien er hun hand niet voor om.

GEVELSTENEN

Anders dan Gordon Ramsay blijkt Nieuweboer gelukkig een beminlijke vent (*de opmerking over de Britse tv-kok neemt uw redacteur geheel voor eigen rekening...*). Met zijn lange golvende haar zou hij het niet slecht doen op een oud schuttersstuk. Zijn bureau is gevestigd in een prachtig geconserveerd 18e eeuwse herenhuis in het centrum van Hoorn. Bijna twintig jaar zit hij nu in het restauratievak, toch is hij pas vijfendertig. Dat vraagt om een toelichting. Thomas: 'Mijn vader' is meester-steenhouwer. Ik ben als het ware tussen de gevelstenen opgegroeid. Op school wilde ik niet zo deugen. Dus mijn vader zei: "Als je niet wilt leren, leer je

De nieuw vervaardigde trap voor het Haarlemse stadsschouwburg.

maar werken!" Vier jaar heb ik met hem meegelopen en restauratiewerk verricht aan het Centraal Station, het Rijksmuseum en panden van vereniging Hendrick de Keyser. Een unieke opleiding. Later heb ik geruime tijd gewerkt in een handel voor historische bouwmaterialen en traditionele interieurs. Door zelfstudie heb ik mijn kennis flink uitgebreid. Het adviseren en ontwerpen is er gaandeweg bijgekomen.'

Sinds een jaar is Thomas bovendien uitvoerende partij, als mede-eigenaar van timmerfabriek Konijn uit De Goorn. Een naam op gebied van hoogwaardige handgemaakte keukens, meubels en trappen. Een recent hoogstandje is de monumentale trap in de Haarlemse stadsschouwburg. Andere disciplines die komen kijken bij het bouw- en restauratiewerk besteedt Thomas uit aan een vast aantal vakspecialisten: metselaars, schilders, smeden, installateurs, noem maar op. Voor exclusieve gordijnen en stofferingen doet Nieuweboer een beroep op kostuumontwerper Edgar Stuurman, die atelier houdt op de zolder van het Hoornse pand. Ook Nieuweboer senior springt nog geregeld bij als er iets met natuursteen te doen valt.

VELIUS

Als spin in het web van al deze ambachtelijke bedrijvigheid zag Thomas afgelopen jaar een kans: 'Vaklieden moeten gewoon lekker met hun werk bezig kunnen zijn en zich niet druk hoeven te maken over zaken als representatie en promotie. Met de partners waar ik het nauwst mee samenwerk, heb ik daarom het Platform

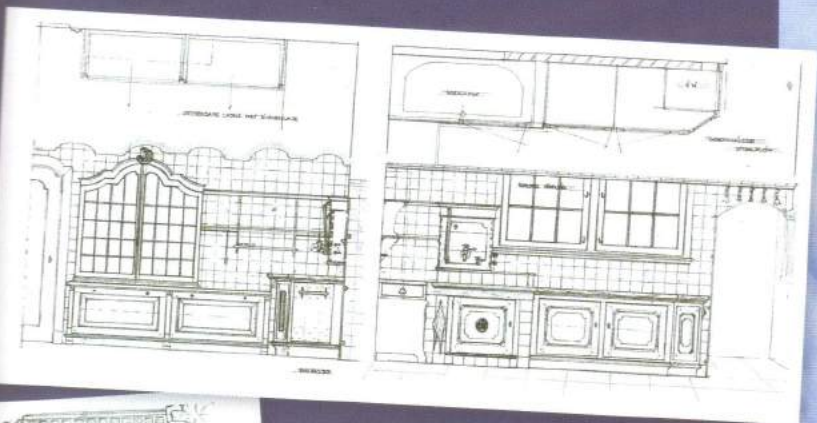
Velius opgericht. Velius was een 17e eeuwse Hoornse geschiedschrijver wiens nazaten dit pand hebben gebouwd en bewoond. Er doen inmiddels meer dan twintig bedrijfjes en specialisten mee. Stuk voor stuk fantastische mensen met een enorme liefde voor het vak. We richten hier nu toonzalen in waar klanten kunnen zien wat we in huis hebben. Ook willen we de onderlinge uitwisseling van kennis bevorderen en een proeftuin creëren voor nieuwe ontwikkelingen.'

SNUFJES

'Kijk, dit realiseren we momenteel in het souterrain van een Amsterdams stadspaleis', zegt Thomas terwijl hij een ontwerp-tekening uitspreidt van een stijlvolle oud-Hollandse keuken. 'Het lijkt eeuwen oud, maar we maken alles nieuw: de broodkast, de opzetkast... De pomp is naar 17e eeuwse model, met een gezwaluwstaarte eiken pompkamer, een gemetselde beer, smeedijzeren zwengel en een hardstenen bak. Zie je dat kleine kraantje? Dat moest voorkomen dat de pompbak te vol werd.'

Zijn aandacht voor details is onmiskenbaar. Maar is zo'n museale keuken in deze tijd ook nog bruikbaar? Thomas lacht: 'De keuken zit vol verstopte snuffes. In de pompbak wordt een zuiver-waterinstallatie aangebracht voor drinkwater. Uit dat druppelkraantje kun je via voetbediening kokend water krijgen. Achter dit beuken handdoekenrekje gaat de vaatwasser schuil. Er is een grill ingebouwd en achter het gietijzeren ovendeurtje zit een combimagnetron.'

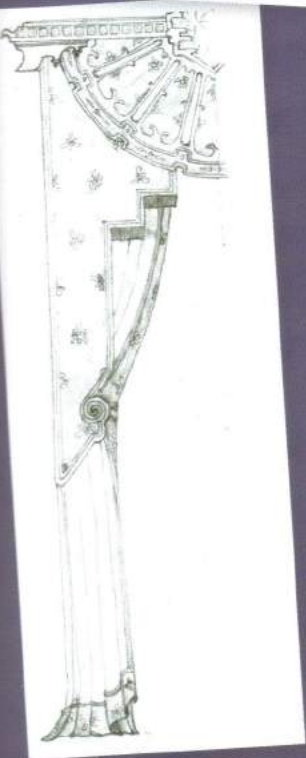
Maar is dit nou restauratie of reconstructie? 'Met die vraag ben

Ontwerp voor de keuken in het souterrain van een Amsterdams stadspaleis.

Gordijnontwerp voor de 'oosterlandse kamer' in een Amsterdams grachtenpand. De gordijnen zullen worden gemaakt van met applicaat (handgemaakte opstiksels).

Het is bijna niet te geloven maar deze Assendelfter weverij is fonkelnieuw.

ik niet zo bezig. Ik probeer aan de hand van bepaalde wensen en eisen een zo historisch mogelijk ogend interieur te creëren. Dan kijk je niet alleen naar hoe het oorspronkelijk was, maar ook naar wat mensen er nu mee willen. Ik combineer vaak dingen die ik gezien heb tot een nieuw, authentiek ogend product. Maar het liefst gebruik ik originele materialen. Want de ziel die bijvoorbeeld in een oude bedsteewand zit, die maak je niet na.'

STRAALJAGERTECHNIEK

Geavanceerde techniek verpakken in een authentiek jasje is iets waarmee Nieuweboer en zijn partners voorop lopen. 'Neem de open haard. Bijna al onze opdrachtgevers willen er een. In eerste instantie bied ik ze altijd de romantiek van het echte stoken. Maar we brengen er ook alvast gas en elektra naartoe. Want meestal word ik na verloop van tijd gebeld van: "Ik ben die as en rommel zat; mijn man stookt er hele perenbomen in op!" Tot voor kort zag zo'n open haard op gas er nogal nep uit. Maar samen met een haardenspecialist heb ik nu een variant ontwikkeld die niet van brandend hout valt te onderscheiden.'

Een andere techniek in opkomst is KNX - afstandbediening van elektronica in huis via je iPhone. 'Met een glasfabriek hebben we nu glas ontwikkeld met een zelfverduisterende folie die je per telefoon kunt aansturen. Komt uit de straaljagertechniek; van de koeplets die zwart worden als je door de wolken heen schiet. Wij heb-

ben het toegepast in een villa, nieuw opgetrokken in de stijl van de Amsterdamse School. Het ligt aan een blikerend meer, vandaar. Zo'n opdrachtgever heb ik trouwens nog nooit gehad. Ik mocht alles doen. De kamers, de schouwen, het botenhuis, de tuin, elk detail. In de kelder zit een bioscoop, helemaal in Art Deco stijl.'

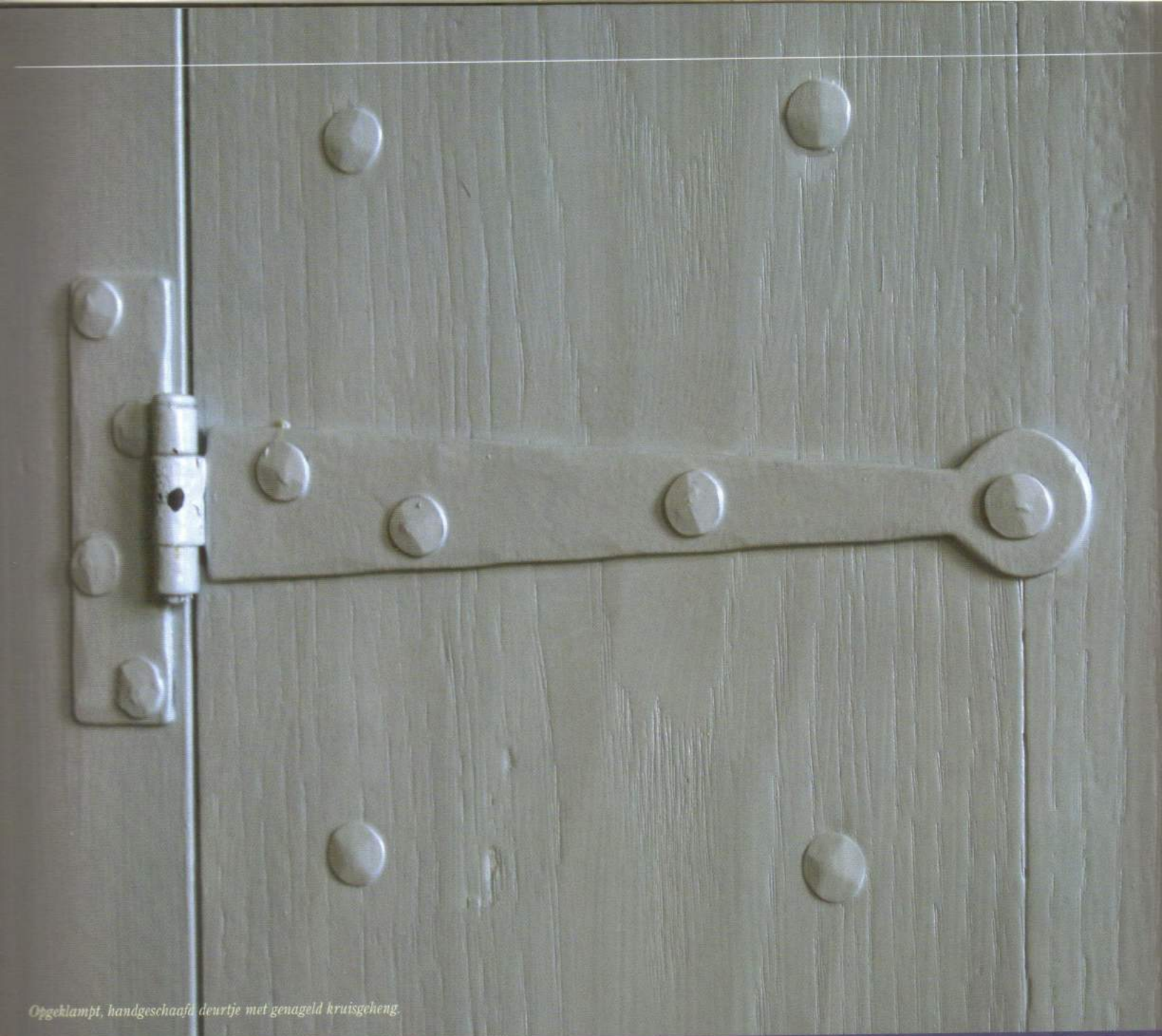
GEEN TOPSMEEDWERK...

'We gaan nu ook een landgoed in Bergen inrichten; 64 hectare. Daar mag ik een groot doolhof ontwerpen. En er komen overal boerenhekken.' Thomas pakt een robuust geheng uit de hoek. 'Mijn smid heeft hier veertig van gemaakt. Geen topsmeedwerk, kijk, de slagen zitten er nog in. Da's bewust. Op een boerenhek

'SAMEN MET M'N VADER, DRIEPOOTJE OPZETTEN, LOOD SMELTEN... DAT IS HET MOOISTE WAT ER IS.'

hóort geen topsmeedwerk te zitten. Ja, dat soort details vind ik belangrijk. Daar onderscheid ik mij op.'

'Ik had al jong de ambitie om te gaan ontwerpen. Maar dan snel en modern. Het is anders gelopen. Door het restauratiewerk werd ik gegrepen door de ziel in oude bouwwerken; de uren werk die vroeger in nutteloze details werd gestoken. "Modern" is voor mij nu een hol begrip. Als iets modern gevonden wordt, is het immers

Opgeklampt, handgeschaafde deurtje met genageld kruisgeheng.

al passé. Ik ben geïnteresseerd in tijdloos. Zoals dit pand. Kijk hoe goed alles nog is; het is gemaakt voor de eeuwigheid. Neem dan al die meuk die vanaf de jaren zestig is geproduceerd. Hoeveel zal daar straks nog van over zijn? Natuurlijk kent onze tijd ook toparchitecten en -ontwerpers. Maar dat zijn uitzonderingen. Wat wil je ook met al die bouwvoorschriften en krappe budgetten? Daarom werk ik graag voor particulieren. Die kunnen zelf beslissen hoever ze gaan.'

PLASTISCH CHIRURG

De werkwijze van ontwerpers zoals Thomas Nieuweboer is nog geen gemeengoed. Vooral bij monumenteninstanties heerst de opvatting dat veranderingen en toevoegingen aan een oud pand nadrukkelijk als 'modern' zichtbaar moeten zijn. Thomas: 'Dát noem ik nou purisme. Als wij een geveltje moeten inboeten omdat er slechte stenen inzitten, dan kleur ik de nieuwe net zolang bij totdat je geen verschil meer ziet. Terwijl Monumentenzorg eigenlijk wil dat ik een afwijkend steentje gebruik. Stel dat een plastisch chirurg met die filosofie een stuk huid in iemands gezicht trans-

planteert! Ik word er een beetje moe van dat altijd maar van hoger hand wordt beslist of en hoe iets gerestaureerd mag worden. Het vlak de eigen ideeën daarover volkomen uit. Instellingen als Monumentenzorg doen goed werk. Maar op dit punt lopen ze ontzettend achter. Kijk bijvoorbeeld naar Engeland met z'n particuliere *trust funds* die allerlei panden opknappen. Daar kunnen wij hier veel van leren.'

Er zijn voor hem wel grenzen hoe ver je kunt gaan met historiseren. 'We krijgen nu ook verzoeken uit het Midden-Oosten. Daar worden hele Versailles-complexen nagebouwd. Onvoorstelbaar. We zijn natuurlijk aardig thuis in die stijlperiode. Maar of we daar ook op in moeten gaan... Dan ga je voor het grote geld. Wat mij werkelijk emotioneert is een werveltje dat aan een keukendeur heeft gezeten die 150 jaar lang open en dicht is gegaan. Met een slijtplek van handvet en roest...'

PHILIPPE STARCK

'Voor een aantal handelsmaatschappijen ontwerp ik historisch verantwoorde onderdelen die onder mijn naam worden verkocht.

HOORNSE GRANDEUR

Het Hoornse patrierschuis waarin het restauratie- en adviesbureau van Thomas Nieuweboer zetelt, is een beleving op zich. Het is gebouwd in de vroege 18e eeuw door de familie Seylmaker, nazaten van geschiedschrijver Vellius. Oogt het pand van buiten tamelijk sober, bij binnenkomst straalt een lichte vestibule met marmere vloer en speels sierstucwerk je toe. Meteen rechts de 'pruikenkamer'. 'Daar zetten de deftige dames hun voorverwarmde pruiken op en hezen ze zich in hun hoepelrokken', weet Thomas te vertellen. De ragfijn bewerkte binnenluikjes gingen dan vast en zeker even dicht. Links van de gang bevindt zich de gerestaureerde Lodewijk XIV-kamer. Nu toonzaal, voorheen een tandartspraktijk. 'Nee, in de stoel zag je helaas niets van het mooie stucplafond. Het was verlaagd.' Boven bevindt zich de kamer waar de bekende 19e eeuwse schrijfster Tuitje Bosboom-Toussaint in haar jonge jaren heeft gewoond. 'Ze was gouvernante voor de kinderen des huizes. Kijk, achter deze kast zit een geheime deur waarmee ze ongezien in hun kamer kon komen. Want het was "not done" als ze meneer of mevrouw op de trap tegenkwam.' Achter het pand bevindt zich een riante stadstuin, aangelegd rond 1900 door een arts wiens echtgenote aan depressies leed. Thomas: 'Ze schreven haar gezonde buitenlucht voor. Dus creëerde de arts hier een ware lusthof. Die sfeer willen we weer terugbrengen, onder meer met de bouw van een orangerie.' Onder de vele kleurrijke bewoners bevond zich ook een 'guldensnijder', die fortuin probeerde te maken door randjes van munten af te knippen. 'Hij viel door de mand, maar ze kregen 'm niet te pakken, want er lopen hier ergens geheime gangen naar buiten', aldus Thomas.

Traditioneel gebouwd keukeninterieur.

Achterkant van het pand van Nieuweboer Ontwerp & Advies aan de Schepenen 46 in Hoorn.

Zo ben ik nu bezig aan een hele lijn van hang- en sluitwerk. Een beetje zoals Philippe Starck. De royalties die ik ontvang, zet ik om in scholingsprojecten voor jonge mensen waar ik in geloof. Dat is hard nodig, want de aandacht voor het ambacht loopt enorm terug. Jongeren die iets in hun mars hebben, kiezen bijna niet meer voor handwerk.' Komt hij daar zelf eigenlijk nog wel aan toe? 'Ik probeer er tijd voor vrij te maken. Voor dat Amsterdamse grachtenpand moet een grote, natuurstenen stoep komen met gietijzeren palen. Het stellen van die stoep en het ingieten van de palen met lood, dat wil ik graag zelf doen. Samen met m'n vader, driepootje opzetten, lood smelten... Dat is het mooiste wat er is.' We hebben het over het zijn prachtige kantoor in Hoorn gehad; monumentale panden in de overtreffende trap zijn de revue gepasseerd, maar waar woont Thomas zelf met zijn vrouw en drie kinderen? 'In Hoorn-Noord, in een nieuwbouwhuis. Ja, de schoenmaker die zelf op kapotte zolen loopt hè. Mijn vrouw vindt het maar niks, ze zou graag naar een oud pand in het centrum verhuizen. Maar als we dat zouden doen, sta ik straks op m'n vrije dag ook nog antieke tegeltjes in de schouw te zetten. Dan word ik gek. Thuis

NIEUWEBOER ONTWERP & ADVIES

Kantoor en toonkamers op afspraak geopend. Adres: Gouw 7, 1621 HA Hoorn, Tel: 06 8149 1191, info@thomasnieuweboer.nl, www.thomasnieuweboer.nl.